

Nr 16.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående ett av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1938 vid dess tjugofjärde sammanträde fattat beslut; given Stockholms slott den 2 december 1938.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed anhålla om riksdagens yttrande angående ett i nämnda protokoll omförmält, av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1938 vid dess tjugofjärde sammanträde fattat beslut.

GUSTAF.

Gustav Möller.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 decem-
ber 1938.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, ett av den internationella arbetsorganisationens konferens vid dess tjugofjärde sammanträde år 1938 fattat beslut samt anför:

Inledning.

Fredsfördraget i Versailles av den 28 juni 1919 mellan de allierade och associerade makterna, å ena, samt Tyska riket, å andra sidan, vars del I omfattar förbundsakten för nationernas förbund, innehåller i del XIII ett socialpolitiskt reformprogram samt tillika bestämmelser om den institution, internationella arbetsorganisationen, som har till uppgift att förverkliga detta program.

Av berörda bestämmelser framgår bland annat, att organisationens beslutande församling, den internationella arbetskonferensen, har att beträffande förslag, som äro uppförda på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall beslutet resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller ock skall det utmyнна i en rekommendation, avsedd att tagas under övervägande vid lagstiftning eller annorledes, men utan den bindande karaktär, som tillkommer en ratificerad konvention.

I fråga om verkställighet av konferensens beslut stadgas, att varje medlem av organisationen skall vara förbunden att inom ett år från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa därå antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter, till vilkas kompetensområden respektive frågor höra, för deras omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder. Om det till följd av exceptionella omständigheter är omöjligt att fullgöra nyss berörda förpliktelse inom ett år, skall den fullgöras snarast möjligt och under intet förhållande senare än 18 månader från sammanträdet avslutande. Därest en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett kon-

ventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.

Närmare upplysningar om internationella arbetsorganisationen och dess verksamhet hava lämnats i propositionen nr 361 till 1921 års riksdag. Därutinnan kan även hänvisas till ett genom delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet på Kungl. Maj:ts uppdrag år 1928 utgivet arbete »Internationella arbetsorganisationen. I. Allmän del».

Den internationella arbetsorganisationens tjugofjärde sammanträde hölls i Genève under tiden 2—22 juni 1938. Antalet representerade stater utgjorde 50, av vilka 33 sänt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetsgivar- och arbetarsidorna. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.¹

Vid sammanträdet stodo följande frågor på dagordningen:

- I. Teknisk och yrkesundervisning samt lärlingsväsen;
- II. Reglering av anställningsavtal för infödda arbetare;
- III. Rekrytering, arbetsförmedling och arbetsvillkor (likabehandling) för migrerande arbetare;
- IV. Reglering av arbets- och vilotid för yrkesförare (jämte biträden) av åkdon, använda för transport på väg;
- V. Generalisering av arbetstidens förkortning (40-timmarsveckan); samt
- VI. Statistik rörande arbetslöner och arbetstid i de förnämsta gruv- och tillverkningsindustrierna, byggnadsverksamhet därunder inbegripen, samt jordbruket.

Av dessa frågor voro nr I—V föremål endast för en första diskussion. Internationella arbetsbyrån hade för envar av dessa utarbetat en rapport, innehållande uppgifter om de lagar och sedvänjor, som reglerade respektive område i olika länder, samt förslag till de punkter, beträffande vilka man borde rådföra sig hos regeringarna i medlemsstaterna för förberedandet av vidare behandling. Enligt den sedvanliga proceduren skola dessa frågor uppföras på dagordningen till slutlig diskussion vid närmast följande sammanträde av arbetskonferensen.

Endast frågan nr VI blev föremål för definitiv behandling.

Vid sammanträdet antog arbetsorganisationens konferens i anledning härav endast ett konventionsförslag, nämligen förslag till konvention (nr 63) angående statistik rörande arbetslöner och arbetstid i de förnämsta gruv- och till-

¹ Genom Kungl. Maj:ts beslut den 6 maj 1938 hade att deltaga i konferensen från svensk sida utsetts:

såsom *regeringsombud* statssekreteraren Wilhelm Björck och chefen för arbetsrådet John Nordin med t. f. kanslirådet Helge Berglund och docenten Alf Johansson såsom experter;

såsom *arbetsgivarombud* direktören juris kandidaten Karl Wistrand med verkställande direktören i svenska arbetsgivareföreningens allmänna grupp Fritlof Söderbäck, verkställande direktören i Sveriges verkstadsförening G. Styrman, direktören i svenska arbetsgivareföreningen Erik Brodén och kontorschefen i nämnda förening Oscar Jerneck såsom experter; samt

såsom *arbetarombud* andre ordföranden i landsorganisationen i Sverige Gunnar Andersson med advokaten Arnold Sölvén, ombudsmannen i svenska transportarbetareförbundet Arvid Mårdh och andre ordföranden i svenska metallindustriarbetareförbundet Gustaf Vahlberg såsom experter samt redaktören Sven Backlund såsom språkexpert.

verkningsindustrierna, byggnadsverksamhet därunder inbegripen, samt jordbruk, i korthet benämnd »Konvention angående arbetslöne- och arbetstidsstatistik, 1938».

Genom delegationens för det internationella socialpolitiska samarbetet försorg utarbetad översättning av originaltexterna till konventionsförslaget torde få såsom bilaga (*Bilaga A*) fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. I fråga om förslagets innehåll får jag, i den mån redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till denna bilaga.

Konventionsförslaget.

Förslagets bestämmelser.

Konventionsförslagets bestämmelser hava upptagits under sex huvudrubriker, nämligen

Del I. Allmänna bestämmelser (art. 1—4);

Del II. Statistik rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och arbetstimmar, utgjorda i gruv- och tillverkningsindustrierna (art. 5—12);

Del III. Statistik rörande tidlönesatser och normalarbetstimmar, utgjorda i gruv- och tillverkningsindustrierna (art. 13—21);

Del IV. Statistik rörande löner och arbetstid i jordbruket (art. 22);

Del V. Diverse bestämmelser (art. 23 och 24); samt

Del VI. Slutbestämmelser (art. 25—31).

Konventionsförslaget syftar till ett internationellt förenhetligande i och för större jämförbarhet av viktiga delar av arbetsmarknadsstatistiken och är den första konvention av sin art, som antagits av internationella arbetskonferensen. Föreskrifterna i del II och del III äro begränsade till löntagare i gruv- och tillverkningsindustrier. Beträffande dessa göres en distinktion mellan »genomsnittliga arbetsförtjänster och utgjorda arbetstimmar» samt »tidlönesatser och normalarbetstid». I var och en av dessa delar fastställes statistikens syfte, definieras de använda termerna och givas föreskrifter rörande de klassifikationsmetoder, som skola tillämpas. I båda fallen föreskrives, att statistiken skall insamlas minst en gång om året och att mera detaljerad statistik skall insamlas minst vart tredje år. Del IV gäller jordbruket. Denna statistik skall insamlas minst en gång vartannat år och kan avse antingen lönesatser eller faktiska arbetsförtjänster alltefter arten av de uppgifter, som kunna erhållas i respektive land. I fråga om arbetstiden inom jordbruksarbete uppställer konventionen som ett önskemål, att lönestatistiken för jordbruket såvitt möjligt kompletteras med uppgifter om normalarbetstid för jordbruksarbetare.

Den uppdelning, som i konventionen göres på förenämnda tre delar, har betingats icke endast av de statistiska uppgifternas olika karaktär inom olika sysselsättningsområden utan även därav, att den i vissa länder föreliggande statistiken gäller genomsnittliga arbetsförtjänster och faktisk arbetstid, medan den i andra länder föreliggande gäller lönesatser och normalarbetstid,

varför det kunde antagas, att en konvention, som gäve föreskrifter om statistik av båda dessa slag, icke skulle bliva ratificerad av länder, i vilka endast det ena slaget av statistik hade utvecklats. I konventionen har därför införts en bestämmelse, enligt vilken ett land kan vid sin anslutning till konventionen utesluta antingen del II eller del III men icke båda delarna. Jämväl del IV kan uteslutas, antingen ensam eller tillsammans med del II eller del III.

I fråga om föreskrifter av mera allmänt intresse må nämnas den, enligt vilken statistiken icke får uppenbara särskilda förhållanden, som hänföra sig till individuella företag, samt den, enligt vilken konventionen icke är att tolka såsom innebärande krav på användning av tvångsmakt för insamling av statistiken.

I anslutning till förevarande konventionsförslag antog arbetskonferensen tre resolutioner, i vilka konferensen uppmanar internationella arbetsbyråer att fortsätta arbetet på en internationellt jämförbar arbetslöne- och arbetstidsstatistik, att genom inkallande av en speciell teknisk konferens pröva metoderna för löne- och arbetstidsstatistik inom jordbruket samt att fortsätta och utvidga sitt arbete på internationella reallönejämförelser.

Förberedande behandling.

Förevarande konventionsförslag har vid internationella arbetskonferensen varit föremål för endast en diskussion; förslaget har alltså icke underkastats den sedvanliga dubbla diskussionsproceduren.

Sedan ett förberedande förslag till konvention rörande arbetslöne- och arbetstidsstatistik samt ett förslag till rekommendation i ämnet utarbetats vid en hösten 1937 i Genève hållen internationell konferens av socialstatistiker, inhämtade Kungl. Maj:t i april 1938 yttrande däröver av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet. Delegationen införskaffade i sin tur yttranden i ärendet från socialstyrelsen, kommerskollegium, statistiska centralbyråer, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen i Sverige. De till delegationen avgivna yttrandena ansågos på det hela taget gynnsamma för förslagen. Delegationen förklarade för sin del, att såväl konventions- som rekommendationsförslaget syntes vara av beskaffenhet att kunna godtagas av de svenska regeringsombuden vid 1938 års konferenssammanträde.

Vid behandlingen av konventionsförslaget vid konferensen blev detsamma enhälligt antaget (125 röster mot 0). Det rekommendationsförslag, som fogats till det förberedande förslaget till konvention, framfördes icke vid konferensen som rekommendationsförslag utan infogades i den första av de förut nämnda resolutionerna.

Yttranden.

Konventionsförslaget har under hösten 1938 remitterats för utlåtande till delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet, som, efter att i sin tur hava inhämtat yttranden av socialstyrelsen, kommerskollegium, sta-

tistiska centralbyrån och svenska arbetsgivareföreningen, den 28 oktober 1938 avgivit utlåtande i ärendet.

I yttrandena erinras, att det föreliggande konventionsförslaget i alla viktigare punkter överensstämmer med det hösten 1937 utarbetade förberedande förslaget till konvention.

Av innehållet i yttrandena må vidare återgivnas följande.

Socialstyrelsen framhåller, att de krav, som i konventionsförslaget uppställas ur internationell synpunkt, i stort sett utan svårighet kunde tillgodoses genom den av socialstyrelsen utarbetade lönestatistiken såväl vad beträffade de industriella näringsgrenarna som i fråga om jordbruket. Konventionen syntes därför kunna och böra ratificeras för Sveriges del.

Styrelsen yttrar härjämte följande:

Emellertid framlägges i Sverige icke någon sådan fortlöpande statistik rörande tidlönesatser och normalarbetstimmar, som angives i konventionsförslagets del III. Det kunde därför ifrågasättas, att Sverige skulle i enlighet med bestämmelserna i konventionsförslagets artikel 2 mom. 1 a), genom särskild förklaring från sitt genom ratifikationen gjorda åtagande utesluta nämnda del III.

Uppgifter om lönesatser och arbetstimmar föreligga emellertid i kollektivavtal och dylika handlingar, och anledningen till avsaknaden av fortlöpande bearbetning är sålunda icke, att material felas, utan att på grund av sättet för lönebestämningen i Sverige — särskilt ackordsarbetets stora betydelse — avtalsenliga lönesatser ha en väsentligt mindre betydelse för kännedom om den faktiska lönenivån än förhållandet torde vara i åtskilliga andra länder. När på detta område statistik utarbetats i vårt land, har man därför alltid sökt tillse, att avtalsenliga lönesatser icke publiceras enbart för sig utan i kombination med motsvarande faktiska löneinkomster. Så sker också i de uppgifter om arbetslönerna inom vissa yrken i Stockholm, Göteborg och Malmö, vilka sedan längre tid tillbaka årligen tillställas internationella arbetsbyrån och ingå i dess lönestatistik.

Då sålunda hinder ej möter att utarbeta fortlöpande statistik på grundval av avtalsenliga lönesatser för landet i dess helhet, vill socialstyrelsen icke motsätta sig, att, därest så av andra skäl befinnes lämpligt, konventionsförslaget i dess helhet ratificeras för Sveriges del.

Kommerskollegium vitsordar önskvärdheten av att en internationell arbetslöne- och arbetstidsstatistik komme till stånd ungefär i överensstämmelse med vad som avsåges i delarna II och III av förslaget. Kollegium vore emellertid tveksamt, om den i konventionsförslagets artikel 15 behandlade särskilda yrkesstatistiken verkligen kunde anses hava ett värde, som motsvarade det med dess upprättande förbundna arbetet. I fråga om slutbestämmelserna i förslaget anför kollegium:

Det synes vara mindre lämpligt, att konventionen träder i kraft, även om endast två medlemmar ratificera densamma (art. 26, mom. 2). För Sveriges del synes önskemålet närmast vara, att den ifrågasatta statistiken lämnar tillfälle till jämförelser med förhållanden i ett jämförelsevis stort antal av de länder, som ur handelspolitisk synpunkt äro av intresse. Det synes knappast föreligga skäl att från svensk sida offra avsevärda ansträngningar på sammanställande av de erforderliga statistiska uppgifterna, om ej de flesta industriellt avancerade länderna — åtminstone i Europa — lämna motsva-

rande material, så att en i någon mån representativ världsstatistik erhålles.

Statistiska centralbyrån begränsar sin granskning till konventionens del IV, som handlar om arbetslöne- och arbetstidsstatistik för jordbruket, och förklarar, att med hänsyn till denna del några hinder ej möta att meddela de i konventionsförslaget avsedda statistiska uppgifterna.

Svenska arbetsgivareföreningen uttrycker till en början sin tillfredsställelse med att konventionsförslaget förpliktelser endast avse frivilligt lämnade uppgifter. Föreningen förklarar sig därefter icke hava anledning till erinran mot en ratifikation från Sveriges sida av del II i förslaget. Däremot anser föreningen, att del III icke bör ratificeras av vårt land. Härom anför föreningen:

Visserligen torde det icke medföra något betungande arbete för socialstyrelsen att sammanställa och till internationella arbetsbyråns kännedom förmedla de tidlönesatser, som ingå i de för socialstyrelsen tillgängliga kollektivavtalen inom industriens arbetsmarknad. Dessa löneuppgifter äro emellertid såvitt föreningen bedömer förhållandena ägnade att giva en vilseledande uppfattning om arbetarnas löneförhållanden i vårt land. Dels äro de kollektivavtalsbestämda lönesatserna i stor utsträckning minimilönesatser och sålunda icke representativa för den lön, som utgår vid tidlönsarbete, dels tillämpas i vårt land ackordsbetalning i så stor utsträckning, att ej heller de i avtal fastställda normallönesatserna giva någon uppfattning om den verkliga arbetsinkomsten per timme. Dels sålunda med hänsyn till sitt innehåll men dels också på grund av sin med nödvändighet vidlyftiga form skulle en utländsk publik lämplig kunskapskälla rörande den svenska industriarbetarens löneförhållanden.

Beträffande övriga delar av konventionsförslaget förordar föreningen ratifikation.

För egen del förklarar *delegationen* sig anse, att konventionen i princip kan godtagas men tillägger följande:

Den av såväl socialstyrelsen som svenska arbetsgivareföreningen framställda erinringen beträffande del III av konventionen synes vara av beskaffenhet att förtjäna uppmärksammas, och konventionen inbjuder nära nog genom en bestämmelse i sin art. 2 ratificerande medlemsstater att från sin ratifikation utesluta viss eller vissa delar av konventionen. En sådan åtgärd i avseende å del III skulle för övrigt undanröja kommerskollegiums erinran i fråga om art. 15, som förekommer i denna del av konventionen.

Beträffande därefter kommerskollegiums anmärkning mot bestämmelsen om konventionens ikraftträdande redan efter två ratifikationer låter det givetvis tänka sig, att konventionen för Sveriges del ratificerades med det förbehållet, att ratifikationen icke skulle träda i kraft, förrän vissa andra länder jämväl anslutit sig till konventionen. Delegationen kan emellertid knappast finna en dylikt åtgärd vara fullt välmotiverad, då ju de uppgifter, som skulle lämnas, äro allmänt tillgängliga och kunna sammanställas i enlighet med konventionen utan alltför betungande arbete.

Under hänvisning till vad sålunda anförts förordade *delegationen*, att konventionsförslaget måtte ratificeras för Sveriges del, dock med den förklaringen, att från dess ratifikation uteslötes del III.

Departementschefen.

Såsom framhållits i yttrandena över ifrågavarande konventionsförslag föreligga icke några principiella hinder mot ratifikation av detsamma. Det framstår emellertid såsom ett önskemål från svensk sida, att internationella löne- och arbetstidsjämförelser göras på grundval av statistik rörande faktiska arbetsförtjänster och faktiskt utgjord arbetstid. Med hänsyn härtill förordar jag, att konventionsförslaget ratificeras med uteslutande av dess del III.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående omförmälda, av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1938 vid dess tjugofjärde sammanträde antagna konventionsförslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Ekströmer.

Bilaga A.

Förslag till konvention (nr 63) angående statistik rörande arbetslöner och arbetstid i de förnämsta gruv- och tillverkningsindustrierna, byggnadsverksamhet därunder inbegripen, samt jordbruk.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 2 juni 1938 till sitt tjugofjärde sammanträde

och beslutit antaga vissa förslag angående statistik rörande arbetslöner och arbetstid i de förnämsta gruv- och tillverkningsindustrierna, byggnadsverksamhet därunder inbegripen, jämte jordbruk,

samt beslutit, att dessa förslag skola taga form ett av förslag till internationell konvention,

ävensom beslutit uttala att, ehuru det är önskvärt, att samtliga medlemmar av arbetsorganisationen enligt bestämmelserna i del II av denna konvention sammanställa statistiska uppgifter om genomsnittliga arbetsinkomster och utgjorda arbetstimmar, det likväl är lämpligt, att konventionen skall stå öppen för ratificering av medlemmar, som icke äro i tillfälle att efterkomma bestämmelserna i nämnda del,

antager denna den tjugonde dagen i juni år ett tusen nio hundra trettioåtta efterföljande förslag till konvention, som skall betecknas: Konvention angående arbetslöne- och arbetstidsstatistik, 1938.

Del I. Allmänna bestämmelser.

Artikel 1.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, vilken ratificerar denna konvention, förbinder sig:

a) att enligt bestämmelserna i konventionen sammanställa statistik rörande arbetslöner och arbetstider;

b) att så snabbt som möjligt offentliggöra de med tillämpning av denna konvention sammanställda uppgifterna; börande medlemmen bemöda sig att offentliggöra sådana uppgifter, som insamlas med tre månaders eller kortare mellantid, under loppet av de följande tre månaderna och sådana uppgifter, som insamlas med sex eller tolv månaders mellantid, under loppet av de följande sex eller tolv månaderna;

c) att inom kortast möjliga tid delgiva internationella arbetsbyrån de med tillämpning av konventionen sammanställda uppgifterna.

Artikel 2.

1. Varje medlem, som ratificerar denna konvention, kan genom en förklaring, fogad till ratifikationen, från sitt genom ratifikationen gjorda åtagande utesluta:

- a) en av delarna II, III eller IV;
- b) eller delarna II och IV;
- c) eller delarna III och IV.

2. Varje medlem, som avgivit en sådan förklaring, kan när som helst annullera densamma genom en senare förklaring.

3. Varje medlem, för vilken en deklaration, gjord enligt punkt 1 av denna artikel, är i kraft, bör varje år i sin rapport rörande tillämpningen av konventionen angiva, i vilken mån framsteg gjorts i fråga om tillämpning av den eller de delar av konventionen, som blivit uteslutna från hans åtagande.

Artikel 3.

Intet i denna konvention medför skyldighet att publicera eller på annat sätt yppa siffror, som skulle medföra spridande av upplysningar rörande ett enskilt företag.

Artikel 4.

1. Varje medlem, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att låta vederbörande statistiska verk företaga undersökningar, omfattande antingen samtliga eller en representativ del av de arbetare, som konventionen avser, för att erhålla erforderliga upplysningar för den statistik, som medlemmen förbundit sig att sammanställa i enlighet med denna konvention, såvida icke verket redan erhållit dessa upplysningar på annat sätt.

2. Intet i denna konvention får tolkas som en förpliktelse för en medlem att sammanställa statistik, då medlemmen efter undersökningar, verkställda enligt moment 1 i denna artikel, finner sig icke vara i stånd att erhålla de erforderliga upplysningarna utan anlitande av tvångsmedel.

Del II. Statistik rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och arbetstimmar, utgjorda i gruv- och tillverkningsindustrierna.

Artikel 5.

1. Statistik rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och utgjorda arbetstimmar bör sammanställas för arbetare, sysselsatta inom de förnämsta gruv- och tillverkningsindustrierna, inklusive byggnadsverksamhet.

2. Statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och utgjorda arbetstimmar bör sammanställas på grundval av uppgifter, som avse samtliga företag och arbetare eller ett representativt urval av företag och arbetare.

3. Statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och utgjorda arbetstimmar bör:

- a) lämna särskilda uppgifter för var och en av de viktigaste industrierna;
- b) i korthet angiva beteckningarna för de industrier eller industrigrenar, till vilka siffrorna hänföra sig.

Artikel 6.

Statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster bör omfatta:

- a) alla slags kontanta betalningar och premier, som de sysselsatta personerna erhålla av arbetsgivaren;
- b) alla bidrag, såsom avgifter till socialförsäkring, vilka de sysselsatta personerna ha att erlägga och vilka vid lörens utbetalande avdragas av arbetsgivaren;
- c) skatter, vilka de anställda ha att erlägga till offentlig myndighet och vilka vid lörens utbetalande avdragas av arbetsgivaren.

Artikel 7.

I sådana länder och industrier, där naturaförmåner, såsom bostad, födoämnen eller bränsle, tillhandahållna fritt eller till nedsatt pris, utgöra en betydande del av de sysselsatta arbetarnas totala avlöning, bör statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster kompletteras med uppgifter rörande dessa naturaförmåner och, i den mån så är möjligt, deras värde uppskattas i penningar.

Artikel 8.

Statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster bör såvitt möjligt kompletteras med uppgifter rörande det genomsnittliga beloppet per sysselsatt person av samtliga familjebidrag för den period, statistiken avser.

Artikel 9.

1. Statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster bör avse de genomsnittliga arbetsförtjänsterna per timme, dag, vecka eller annan sedvanlig betalningsperiod.

2. Då statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster avser de genomsnittliga arbetsförtjänsterna per dag, vecka eller annan sedvanlig betalningsperiod, bör statistiken rörande utgjorda arbetstimmar avse samma period.

Artikel 10.

1. Den i artikel 9 omnämnda statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och utgjorda arbetstimmar bör sammanställas en gång per år och, om möjligt, med kortare mellantider.

2. En gång vart tredje år och, om möjligt, med kortare mellantider bör statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och såvitt möjligt även statistiken rörande utgjorda arbetstimmar kompletteras med särskilda uppgifter för vardera könet samt för vuxna och unga personer. Emellertid är det icke nödvändigt att sammanställa dylika särskilda uppgifter beträffande industrier, där arbetarna, med undantag för ett obetydligt antal, tillhöra samma kön eller densamma av nämnda två åldersgrupper eller att sammanställa särskilda siffror rörande utgjorda arbetstimmar för arbetare av maskulint och feminint kön eller för vuxna och unga personer beträffande industrier, där den normala arbetstiden icke växlar efter kön eller ålder.

Artikel 11.

För det fall statistiken rörande genomsnittliga arbetsförtjänster och utgjorda arbetstimmar icke hänför sig till hela landet utan endast till vissa landsdelar, städer eller industricentra, böra dessa landsdelar, städer eller industricentra såvitt möjligt angivas.

Artikel 12.

1. Indextal, utvisande den allmänna utvecklingen av arbetsförtjänsterna per timme och om möjligt per dag, vecka eller annan sedvanlig period, böra beräknas så regelbundet och med så korta mellantider som möjligt och på grundval av den statistik, som sammanställts med tillämpning av denna del av förevarande konvention.

2. Vid beräkningen av berörda indextal bör hänsyn tagas till bland annat de skilda industriernas relativa betydelse.

3. Vid offentliggörandet av indextalen bör uppgift lämnas om den metod, som kommit till användning vid deras beräkning.

Del. III. Statistik rörande tidlönesatser och normalarbetstimmar, utgjorda i gruv- och tillverkningsindustrierna.

Artikel 13.

Statistik rörande tidlönesatser och normalarbetstid för arbetare bör sammanställas beträffande ett representativt urval av de förnämsta gruv- och tillverkningsindustrierna, därunder inbegripen byggnadsverksamhet.

Artikel 14.

1. Statistiken rörande tidlönesatser och normalarbetstid bör angiva de tidlönesatser och den arbetstid,

a) som äro fastställda genom lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedomsutslag eller genom tillämpning därav;

b) om vilka uppgifter erhållits från arbetsgivar- respektive arbetarorganisationer, institutioner, vari båda dessa parter äro företrädde, eller från andra lämpliga informationskällor, i fall då tidlönesatserna respektive arbetstiderna icke fastställts genom lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedomsutslag eller genom tillämpning därav.

2. Statistiken rörande tidlönesatser och normalarbetstid bör angiva uppgifternas art och ursprung och upplysa, huruvida uppgifterna avse tidlönesatser respektive arbetstid, som fastställts genom lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom eller genom tillämpning därav, eller tidlönesatser respektive arbetstid, som fastställts genom individuella överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetare.

3. Då tidlönesatserna betecknas såsom minimilönesatser (andra än lagstadgade) eller standard-, typiska eller löpande lönesatser eller karakteriseras med liknande termer, skola dessa termer närmare förklaras.

4. Då »normalarbetstid» icke är fastställd genom lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom eller genom tillämpning därav, skall nämnda uttryck beteckna det antal timmar per dag, vecka eller annan period, utöver vilken all utgjord arbetstid betalas efter skalan för övertidersättning, eller utgör ett undantag från företagets regler eller sedvänjor beträffande de åsyftade arbetarkategorierna.

Artikel 15.

1. Statistiken rörande tidlönesatser och normalarbetstid bör meddela:

a) med mellantider, icke överstigande tre år, särskilda uppgifter rörande de förnämsta yrkena inom ett omfattande och representativt urval av olika industrier samt

b) åtminstone en gång om året och såvitt möjligt oftare särskilda uppgifter för några av de förnämsta yrkena inom de viktigaste av nu åsyftade industrier.

2. Uppgifterna rörande tidlönesatser och normalarbetstid böra i möjligaste mån meddelas på grundval av samma yrkesklassificering.

3. Särskilda uppgifter böra lämnas för varje fall, då de informationskällor, enligt vilka statistiken sammanställts, ej angiva de skilda yrken, å vilka tidlönesatserna eller normalarbetstiden tillämpas, men fastställa olika tidlönesatser eller normalarbetstid för andra arbetarkategorier (såsom kvalificerade, halvqualificerade och icke kvalificerade arbetare) eller fastställa normalarbetstid för skilda slag av företag eller grenar av företag.

4. Då de arbetarkategorier, för vilka uppgifter lämnas, icke motsvara skilda yrken, skall varje kategoris verksamhetsområde angivas, i den mån härför erforderliga uppgifter lämnas av de informationskällor, enligt vilka statistiken sammanställts.

Artikel 16.

Då tidlönestatistiken icke angiver lönesatser per timme utan per dag, vecka eller annan sedvanlig period:

- a) skall statistiken rörande normalarbetstid hänföra sig till samma period;
- b) bör medlemmen lämna internationella arbetsbyrån alla erforderliga upplysningar för lörens beräkning per timme.

Artikel 17.

Då de informationskällor, enligt vilka statistiken sammanställts, lämna särskilda uppgifter för olika kön och ålderskategorier, skall statistiken rörande tidlönesatser och normalarbetstid meddela särskilda uppgifter för vardera könet samt för vuxna och unga personer.

Artikel 18.

Då statistiken rörande tidlönesatser och normalarbetstid icke hänför sig till hela landet utan endast till vissa landsdelar, städer eller industricentra, böra dessa landsdelar, städer eller industricentra såvitt möjligt angivas.

Artikel 19.

Då de informationskällor, enligt vilka statistiken rörande tidlönesatser och normalarbetstid sammanställs, innehålla upplysningar i ämnet, skall statistiken med mellantider, ej överstigande tre år, angiva:

- a) tariffer för eventuell semesteravlöning;
- b) tariffer för eventuella familjebidrag;
- c) löneskalan eller den procentuella ökningen av de normala lönesatserna, vilken tillämpas vid övertidsarbete;
- d) antalet tillåtna övertidstimmar.

Artikel 20.

Beträffande de länder och industrier, där naturaförmåner, såsom bostad, födoämnen eller bränsle, tillhandahållna fritt eller till nedsatt pris, utgöra en betydande del av de sysselsatta arbetarnas totala avlöning, bör statistiken rörande tidlönesatser kompletteras med uppgifter rörande dessa förmåner och, i den mån så är möjligt, med en uppskattning av deras värde i penningar.

Artikel 21.

1. Årliga indextal, utvisande den allmänna utvecklingen av tidlönesatserna per timme eller vecka, böra beräknas på basis av statistik, sammanställd med tillämpning av förevarande del av denna konvention, i fall av behov kompletterad med andra tillgängliga upplysningar (t. ex. uppgifter rörande variationerna i ackordslönerna).

2. Då endast ett tidlöneindex beräknats, vare sig per timme eller per vecka, bör ett indextal rörande variationerna i den normala arbetstiden beräknas på samma grundval.

3. Vid beräkningen av dessa indextal bör tillbörlig hänsyn tagas till bland annat de skilda industriernas relativa betydelse.

4. Vid offentliggörandet av dessa indextal bör uppgift lämnas om den metod, som kommit till användning vid deras beräkning.

Del IV. Statistik rörande löner och arbetstid i jordbruket.

Artikel 22.

1. Statistik bör sammanställas rörande jordbruksarbetarnas löner.
2. Statistiken rörande jordbruksarbetarnas löner bör:
 - a) sammanställas med mellantider, icke överstigande två år;
 - b) meddela särskilda uppgifter för var och en av de viktigaste landsdelarna;
 - c) ange arten av de naturaförmåner (inklusive bostad), som eventuellt komplettera kontantlönen, och såvitt möjligt en uppskattning i penningar av dessa förmånens värde.
3. Statistiken rörande jordbruksarbetarnas löner bör kompletteras med upplysningar om:
 - a) de kategorier av jordbruksarbetare, till vilka statistiken hänför sig;
 - b) arten och ursprunget av de uppgifter, på vilka statistiken grundar sig;
 - c) de metoder, som kommit till användning vid statistikens sammanställande;
 - d) såvitt möjligt, den normala arbetstiden för åsyftade arbetare.

Del V. Diverse bestämmelser.

Artikel 23.

1. Medlem, vilkens territorium innefattar vidsträckta områden, beträffande vilka det på grund av svårigheten att upprätta erforderliga administrativa organ eller den svaga befolkningstätheten eller den ekonomiska utvecklingens tillstånd befinnes praktiskt taget omöjligt att sammanställa statistik enligt fordringarna i denna konvention, är berättigad att från konventionens tillämpning helt eller delvis undantaga dessa områden.

2. Varje medlem bör i sin första årsrapport, som enligt artikel 22 i internationella arbetsorganisationens konstitution avgives rörande tillämpningen av denna konvention, ange varje område, beträffande vilket medlemmen har för avsikt att begagna sig av bestämmelserna i förevarande artikel. Sedermera skall ingen medlem äga begagna sig av bestämmelserna i denna artikel utom i fråga om områden, som sålunda angivits.

3. Varje medlem, som begagnat sig av bestämmelserna i denna artikel, bör i sina följande årsrapporter ange de områden, beträffande vilka medlemmen avstår från rätten att utnyttja nämnda bestämmelser.

Artikel 24.

1. Internationella arbetsbyråns styrelse äger att, efter inhämtande av de tekniska meningsyttringar den kan finna lämpliga, meddela organisationens medlemmar förslag till förbättring eller utveckling av den statistik, som sammanställs med tillämpning av denna konvention, eller till främjande av denna statistiks jämförbarhet länderna emellan.

2. Varje medlem, som ratificerar denna konvention, förbinder sig:
 - a) att underställa sin vederbörande statistiska myndighets prövning varje sådant förslag, som översänts till medlemmen av arbetsbyråns styrelse;
 - b) att i sin årsrapport rörande konventionens tillämpning ange i vad mån dylika förslag lett till någon åtgärd.

Del VI. Slutbestämmelser.

Artikel 25.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och registreras av honom.

Artikel 26.

1. Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats av generalsekreteraren.

2. Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer registrerats av generalsekreteraren.

3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader från den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 27.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen registrerats, skall nationernas förbunds generalsekreterare där- om notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem registreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

Artikel 28.

1. Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom en skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats.

2. Varje medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående stycke nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje tioårsperiod.

Artikel 29.

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall internationella arbetsbyråns styrelse förelägga generalkonferensen en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida det finnes anledning att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision helt eller delvis.

Artikel 30.

1. I fall konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision helt eller delvis av förevarande konvention, och den nya konventionen icke föreskriver annat,

a) skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, medföra omedelbar uppsägning av förevarande konvention, oberoende av vad i artikel 28 härovan stadgas.

b) skall från den dag, då den nya, reviderade konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

2. Förevarande konvention skall likväl förbliva gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificera den nya, reviderade konventionen.

Artikel 31.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.